

Preventiva pri varovanju objektov z varnostnimi sistemi

Igor Zupančič

Povzetek:

Namen:

Varnostni managerji v varovanih objektih potrebujejo ob spremembah v družbi z možnostjo celovitega varovanja več strokovne pomoči pri preventivi.

Ugotavljam, da bi s preventivnim delom pripomogli k večji varnosti in preprečili, da se ljudje učijo na svojih neprijetnih izkušnjah, ki jih spremlja škoda.

Predlagam, da se podrobno raziščejo potrebe varnostnih managerjev v podjetjih in možnosti sodelovanja preiskovalcev kaznivih dejanj zaradi analize načinov izvedenih in preprečevanja kaznivih dejanj v drugih objektih.

Vsebina prispevka bo gotovo koristna za uporabnike in izvajalce varovanja ter preiskovalce, saj bi z medsebojnim sodelovanjem preprečili marsikatero škodo, ki bo nastala zaradi nepoznavanja tveganja za njen nastanek in nepoznavanja možnosti preprečitve.

Veliko ljudi ocenjuje, da preventiva pri nas nima ustreznega mesta v družbi. Nakazal sem nekaj težav in možnosti, kako spodbuditi sodelovanje med uporabniki, izvajalci in preiskovalci s ciljem preprečevanja kaznivih dejanj.

Metodologija:

V opisni metodi sem opisal organizacijo varovanja objektov in primerjal preventivno dejavnost v preteklem obdobju in danes ter nakazal potrebe in možnosti v naslednjem obdobju.

Ključne besede: preventiva, varovanje, zavarovanje, nadzor, varnostni sistemi

1 UVOD

Z uvajanjem sistemov varovanja so se znana kazniva dejanja in požari v varovanih objektih zmanjšali. Varnostna tehnika je vgrajena v večino novih in adaptiranih objektov. Pri velikem številu varovanih objektov pa ugotavljamo različne tehnične pomanjkljivosti in organizacijske nepopolnosti, ki so kljub varovanju povzročile precejšnjo škodo in uspešen pobeg storilcev.

Preprečevanje kaznivih dejanj je pomembna dejavnost policije, gasilcev in zasebnih podjetij za varovanje. Za varnost objektov morajo v osnovi poskrbeti lastniki oziroma uporabniki objektov. Za posamezne vrste objektov so strokovna združenja izdelala priporočila in minimalne zahteve za varovanje, ki so vodilo projektantom in izvajalcem sistemov tehničnega varovanja.

Pri varovanju novih objektov projektant predvidi varovanje na podlagi možnih poznanih oblik ogrožanj. Investitor ali uporabnik objekta pa običajno izbere obliko varovanja v varovanem objektu (tehnična sredstva varovanja, kombinacijo varnostne tehnike in varnostne službe ali samo varovanje varnostne službe).

Lastnik se odloči tudi o obsegu in stopnji varovanja, ki vplivata na višino tveganja in višino zavarovalne premije pri zavarovalnici.

Pri načrtovanju varovanja sta zelo pomembna znanje in izkušnje. Z dobrim projektom samega objekta bistveno zmanjšamo tveganje za nastanek škode. Cena tehnične opreme je lahko nižja, če organizacijo dela prilagodimo sistemom varovanja. Prilagajanje sistemov varovanja delovnim procesom je ena izmed rešitev, ocenjujem pa, da je pogosto primerneje uskladiti organizacijo dela z optimalnim delovanjem sistemov varovanja, torej z usklajevanjem obeh dosežemo optimalno varovanje s primerno tehnično rešitvijo. Z razporeditvijo posameznih prostorov s pomembno opremo, z zmanjšanjem razpršenosti prostorov, ki jih je potrebno varovati in z zmanjšanjem prehodov iz varovanega v nevarovani del objekta dosežemo boljše rešitve.

2 POLICIJA

V preteklem obdobju je pionirsko vlogo pri preventivi opravila policija, ki je do leta 1975 skupaj s poklicnimi gasilci spremljala alarmne signale iz varovanih objektov. Policija je bila prisotna pri načrtovanju objektov in nadzoru varovanja. Pri ukrepih varovanja so investitorji in projektanti upoštevali vse znane oblike kaznivih dejanj, s katerimi jih je seznanila policija pri svojem delu.

Ob novih načinih kaznivih dejanj so kriminalisti-preventivci seznanili direktorje podjetij ali njihove namestnike, odgovorne za varnost, kjer bi se lahko uspešno uporabili novi načini izvedbe kaznivih dejanj. Večina direktorjev je razširila varovanje svojih objektov z zaznavo novih načinov izvajanja kaznivih dejanj.

Policija je tudi opozarjala podjetja, ki so počasi ali večkrat neuspešno odpravljala isto napako na sistemu varovanja, saj so z lažnimi alarmi obremenjevali prav policijo. Dobro varovan objekt je bil usklajen z možnostjo in s potrebami uspešnega interveniranja glede na konfiguracijo terena, velikost objekta, oddaljenost in številnost interventov. Cilj načrtovanja varovanja objekta je bil prijetje storilcev v varovanem objektu ali v neposredni bližini oziroma pogasiti požar v začetni fazi gorenja.

Pri dogovorih z izvajalci varovanja in uporabniki varovanih objektov so kriminalisti-preventivci znali prepričati sogovornike za primerno varnost objektov, ki so bili prek sistema za prenos alarmnih signalov povezani s policijo.

Policija je opravljala bolj svetovalno kot nadzorstveno funkcijo. V varnostnih podjetjih so si želeli obiske policije, saj so jim pogosto pomagali rešiti probleme oziroma so jim pomagali zmanjšati posamezne tehnične ali organizacijske težave pri izvajanju varovanja. Preventivo so podpirale zavarovalnice, vodstva varovanih objektov in izvajalci varovanja.

Policija je v začetni fazi varovanja objektov opravljala intervencije brezplačno. Ugotavljanje vzrokov sprožitve alarmov je bila zaradi odkritosti zaposlenih in vzdrževalcev alarmnih naprav enostavna, točna in zato osnova za preventivno delo pri zmanjševanju organizacijskih in tehničnih napak, ki so povzročale lažne alarme.

Z razvojem tehnike so tehnična sredstva postala dostopnejša. Hitro se je širilo število tehnično varovanih objektov, saj so bili sistemi varovanja poleg sprejemljive cene pogosto uspešnejši od klasičnega fizičnega varovanja in policijskih zased.

Zaradi širjenja varovanih objektov in posledično tudi povečevanja lažnih alarmov, ki so obremenjevali operativno delo, je policija pričela zaračunavati stroške intervencije pri lažnih alarmih. Ta ukrep je otežil ugotavljanje vzrokov lažnih alarmov, vendar se je na nekaterih objektih bistveno zmanjšalo število lažnih alarmov.

Z Uredbo o varovanju s tehničnimi sredstvi (Uradni list SRS, št. 23/75 in 26/84) je bila v Sloveniji postavljena pravna podlaga za tehnično varovanje objektov. V uredbi so bili določeni pogoji za projektiranje varovanja, montažo in vzdrževanje alarmnih naprav. Zapisane so bile tudi zahteve za uporabnike varovanja (vklop varovanja po načrtu varovanja in tajnost načina varovanja), tehnične zahteve za alarmne naprave in prenos alarmnega signala do intervencijskih centrov. Varnostna podjetja so postopoma prešla k varovanju dislociranih objektov s pomočjo sistemov za prenos alarmnih signalov.

Danes policija v skladu z določbami Uredbe o varovanju določenih oseb, objektov in okolišev objektov, v katerih so sedeži državnih organov (Uradni list RS, št. 103/2000), varuje naslednje osebe in objekte:

- predsednika ali poglavarja države na uradnem obisku, predsednika Republike Slovenije, predsednika Državnega zbora RS, predsednika Vlade RS ter njihove zakonce,
- ministra za zunanje zadeve, ministra za obrambo in ministra za notranje zadeve,
- predsednika Državnega sveta, predsednika Ustavnega sodišča, predsednika Vrhovnega sodišča, ostale ministre, generalnega državnega tožilca in direktorja Slovenske obveščevalno varnostne agencije, bivšega predsednika republike,
- predsedniške kandidate, ki se jih varuje od določitve kandidatur do izvolitve predsednika republike, druge najvišje predstavnike tujih držav in mednarodnih organizacij, objekte in okoliše, v katerih je sedež predsednika republike, Državnega zbora, Državnega sveta, vlade, Ministrstva za zunanje zadeve in Ministrstva za notranje zadeve, objekte - sedeže diplomatskih in konzularnih predstavništev ter misij mednarodnih organizacij in druge državne uslužbenke, objekte in okoliše, če je podana konkretna ogroženost.

Najbolj obsežna in uspešna preventivna akcija, v kateri je sodelovala policija, Banka Slovenije, poslovne banke in varnostna podjetja, se je odvijala ob zamenjavi Slovenskih tolarjev z evri. Akcija je preprečila kazniva dejanja, ki so se pri zamenjavi nacionalnih valut z evri zgodili v prehodnem obdobju v drugih evropskih državah.

3 ZASEBNA VARNOSTNA PODJETJA

Varovanje ostalih objektov opravljajo zasebna varnostna podjetja, ki morajo izpolnjevati **Zakon o zasebnem varovanju - ZzasV (Uradni list RS, št.126/03 in 102/07)**, ki določa subjekte, oblike in pogoje za opravljanje dejavnosti varovanja oseb in premoženja, ki ga ne zagotavlja država, **Pravilnik o načinu prevoza in varovanju denarja in drugih vrednostnih pošiljk (Uradni list RS, št.96/05 in 16/07)**, ki velja za prevoznike denarja, za izvajalce požarnega varovanja, **Pravilnik o pregledovanju in preizkušanju vgrajenih sistemov aktivne požarne zaščite (Uradni list RS, št.22/95, 73/97 in 45/07)** in **Pravilnik o požarnem varovanju (Uradni list RS, 107/07)**.

Prenos varovanja objektov na podjetja z licenco za varovanje, ki jih nadzira policija, se je vpliv policije na preventivne varnostne odločitve v posameznih varovanih objektih zmanjšal. Pogodba med podjetjem z licenco in lastnikom oziroma uporabnikom objekta je osnova varovanja.

Zakon o zasebnem varovanju postavlja policijo v nadzorstveno funkcijo, ki po uradni najavi skupaj z direktorjem varnostnega podjetja preveri, če podjetje izpolnjuje določila zakona in pravilnikov. Varnostna podjetja skušajo čim bolj zakriti svoje probleme v zvezi z izpolnjevanjem določil zakona in pravilnikov, saj se bojijo izgubiti eno ali vseh sedem licenc za varovanje.

Željo po varovanju pomembnejših objektov so varnostna podjetja izrazila že ob registraciji dejavnosti. Stališče policije je bilo, da lahko prevzamejo varovanje pomembnih objektov pod enakimi ali boljšimi pogoji varovanja glede na razvoj tehničnih sredstev, kot je bilo varovanje povezano prek sistema za prenos alarmnih signalov na policijo.

Z vzpostavitvijo zanesljivih prenosnih sistemov in hitro intervencijo na objektu z usposobljenimi in opremljenimi varnostniki so varnostna podjetja z licenco postopoma prevzemala varovanja pomembnih objektov iz lastnih ali najetih varnostno nadzornih centrov – VNC, ki ustrezajo standardu SIST BS 5979.

Policija je varnostnim podjetjem priskočila na pomoč šele ob klicu varnostnika iz VNC prek telefona o zaznavi utemeljenega suma kaznivega dejanja na objektu.

4 UPORABNIKI VAROVANJA

Uporabniki varovanja s težavo nadzorujejo interveniranje varnostne službe v svojem podjetju. **Ukrepanje intervencije na objektu po prejetem alarmnem signalu v VNC se lahko nadzira le v VNC varnostnega podjetja, saj je večina nadzornih naprav v VNC.**

Zakasnitve alarmnega signala v varovanem objektu zaradi organizacije vstopanja prvega zaposlenega pri vlomnem varovanju, zakasnitve alarmnega signala za čas, ki ga potrebuje varnostnik, da pregleda mesto sprožitve požarnega javljalnika pred avtomatskim prenosom alarmnega signala in zakasnitve na prenosni poti do VNC zaradi različnih možnih načinov prenosa alarmnih signalov, niso časovno vključene v čas prihoda interventov na objekt, ki ga vodijo v varnostnih podjetjih. Vzrok zatajitve prenosa alarmnega signala ali napako osebja v VNC bodo preiskovalci pri večjem škodnem primeru težko dokazali, če ne bo vseh podatkov, ki se praviloma avtomatsko zapisujejo v VNC.

Državni javni žični operater bi lahko omogočil nadzor časovnega poteka alarmnih in potrditvenih informacij izven varovanega objekta in VNC, saj v objektih lahko pride do uničenja ali okvar naprav in izgube potrebnih podatkov.

Paralelno obveščanje odgovorne osebe v varovanem objektu o vseh alarmnih informacijah je po moji oceni dobra preventivna rešitev, ki pripomore k hitrejšemu odpravljanju motenj in okvar.

Usposabljanje zaposlenih za primerno ravnanje v kriznih situacijah je pomembno preventivno delo, ki je nujno za vse novo zaposlene in ga je priporočljivo obnavljati zaradi pomembne vadbe timskega ukrepanja.

Pomembno preventivno vlogo imajo strokovno pripravljena navodila in priporočila za varovanje posameznih vrst objektov, kot so na primer banke.

4.1 Realni čas intervencije

Realni čas od vdora storilca v varovani objekt ali od zaznave požara v objektu do prihoda varnostnikov bi lahko nadzoroval vsak uporabnik varovanja in policija tudi izven VNC. V realni čas intervencije po alarmu v objektu bi bila tako vključena tudi časovna zakasnitev, ki je zaposlenim potrebna za hiter vstop in izklop prostorskega varovanja ali za čas pregleda mesta, kjer se je sprožil požarni alarmni signal pred avtomatskim prenosom do VNC. Prav tako je pomemben čas, ki ga potrebuje prenosni sistem za obveščanje VNC. Nekateri pozivniški sistemi omogočajo prenos v obdobju nekaj minut, če ni mogoče takoj vzpostaviti zveze, kar avtomatsko podaljša čas prihoda interventov. Varnostniki so običajno prvi na kraju dogodka, škoda pa je bistveno večja, če je prihod interventov daljši. Akcija je neuspešna, če so storilci uspešno pobegnili pred prihodom interventov, čeprav tudi pri prepoditvi storilcev zmanjšamo obseg škode in omogočimo policiji, da zbere sveže sledi.

Povprečni čas prihoda policije na kraj dogodka v Republiki Sloveniji je bil v letu 2007 po podatkih policije na nujne interventne dogodke 12' 22", kar je 59,79 % povprečnega reakcijskega časa policije za vse interventne dogodke v Sloveniji, ki je 20' 41".

Varnostna podjetja, ki opravljajo intervencijo, strank ne opozorijo vedno na možne poti pobega storilcev. Izvajalci varovanja običajno ne zahtevajo dodatnih mehanskih ovir, ki so nujno potrebne za prijetje storilcev na objektu ali v neposredni bližini zaradi oddaljenosti objekta od interventov in omejenega števila interventov. Ponudniki varnostnih storitev ne postavljajo dodatnih strokovno upravičenih zahtev na varovanem objektu zaradi strahu, da bo uporabnik varnostnih storitev izbral drugega izvajalca, ki ne pogojuje svoje ponudbe.

Posledica varovanja mehansko slabše varovanih objektov so uspešni vlomi, ropi in sorazmerno visoke škode v varovanih objektih.

Po času prenosa alarmnih sporočil se alarmni prenosni sistemi razvrščajo po standardu SIST EN 50136 v pet razredov, kot jih prikazuje tabela:

	<i>Čas prenosa v sekundah</i>				
Razred	D0	D1	D2	D3	D4
Aritmetična sredina vseh prenosov	Ni zahtev	120	60	20	10
95% vseh prenosov	240	240	80	30	15

	<i>Največji dovoljeni čas prenosa v sekundah</i>				
Razred	M0	M1	M2	M3	M4
Največji dovoljeni čas prenosa	Ni zahtev	480	120	60	20

	Čas prenos sporočila o napaki sistema za prenos alarma					
Razred	T1	T2	T3	T4	T5	T6
Največji dovoljeni čas prenosa	32 dni	25 ur	300 min	180 s	90 s	20 s
	Za objekte, ki nimajo ustrezne opreme za razred T2.	Minimalni standard za priklop objektov s protivlomnim sistemom.	Minimalni standard za aktivno protipožarno zaščito.	Za objekte s podpornim sistemom v omrežju GSM.	Za objekte s podpornim sistemom z IP modemom.	TUS, Infranet .

	Razpoložljivost				
Razred	A0	A1	A2	A3	A4
Razpoložljivost v kateremkoli 12-mesečnem obdobju	Ni zahtev	97%	99,3%	99,5%	99,8%
Mesečna razpoložljivost	Ni zahtev	75%	91%	95%	98,5%

Čas zakasnitve vklopa ali izklopa sistema varovanja v objektu

Lastnik ali uporabnik objekta mora imeti možnost, da varno vključi ali izključi sistem varovanja objekta. Običajno so stikala ali tipkovnice v notranjosti varovanega objekta, kar omogoča uporabniku, da sam varno vključi varovanje pred odhodom iz objekta. Javljalik vloma na poti do tipkovnice ima zato časovno zakasnitev vklopa za kratek čas, ki je potreben uporabniku, da pride do tipkovnice in izključi delovanje, ko vstopi v varovan objekt. Ko uporabnik zapuša objekt, vključi delovanje sistema, ki prične aktivno varovati po času, ki ga uporabnik potrebuje, da zapusti objekt.

Čas zakasnitve mora biti prilagojen poti do tipkovnice in upravljalcem sistema varovanja, da pri rednem delu ni napak in lažnih alarmov. Čas zakasnitve delovanja naj bi bil čim krajši. Napad na upravljalca sistema varovanja bi podaljšal čas zadrževanja v objektu in sprožil avtomatski prenos alarmnega signala v varnostno nadzorni center. V primeru nepotrebno predolgih časov zakasnitve delovanja imajo storilci možnost uničenja ali blokade sistema varovanja pred poslanim sporočilom v varnostno nadzorni center.

Čas odprave napake sistema varovanja objekta

Ob zaznavi okvare sistema varovanja lastnik ali uporabnik varovanega objekta obvesti varnostno podjetje ter nestrpno pričakuje serviserje, da vzpostavijo varovanje objekta. V času okvare je lastnik dolžan poskrbeti za nadomestno varovanje, če v pogodbi za to ni določeno varnostno podjetje. Storilci kaznivih dejanj ne vedo za obdobja izpada varovanja, razen če so storilci sami povzročili okvaro. Večina uporabnikov objektov težko uredi nadomestno varovanje, zato jih dolga obdobja čakanja na serviserje in odgovornost za varnost objekta v tem obdobju izredno obremenjujejo ter se v takih primerih pogosto odločijo za sklenitev pogodbe z drugim varnostnim podjetjem. Sprememba varnostnega podjetja razširi krog varnostnikov, ki poznajo

posebnosti varovanja objekta. Novo varnostno podjetje običajno predlaga zamenjavo obstoječega sistema varovanja s sistemi, ki jih ima samo na zalogi in jih enostavneje vzdržuje.

5 VARNOSTNI MANAGERJI

Strokovno in organizacijsko vlogo varovanja objekta v podjetjih bi morali opravljati varnostni managerji. V manjših podjetjih varnostni managerji poleg svojega osnovnega dela opravljajo tudi druga pomembna opravila (npr. v kadrovske službi, nabavi in podobno). Vpliv varnostnih managerjev na odločanje vodstva podjetij je zelo različen, prav tako so velike razlike v znanju in izkušnjah varnostnih managerjev in dolžini delovnega časa, ki ga lahko varnostni managerji posvetijo načrtovanju varovanja in preventivi v podjetju.

Standardizacija stopenj varovanja mehanskega varovanja, alarmnih naprav, video sistemov in prenosnih sistemov alarmnih signalov bo olajšala izbiro ustrezne varnostne stopnje, ki je potrebna za posamezno vrsto objektov (SIST ENV 1627, SIST EN 1063, SIST EN 1143-1, SIST EN 50131-1, SIST EN 50132-7 in drugi).

Večja podjetja z licencami za varovanje že imajo strokovnjake z lastnimi izkušnjami. Ponudniki varovanja želijo prodati bodočim strankam najboljše varovanje za celoten objekt, kar je boljše, ampak v prvi fazi dražje od slabših delnih rešitev za nižjo ceno. Povprečen naročnik varovanja si želi poceni osnovno varovanje in išče najcenejšo ponudbo med podjetji z licenco.

Varnostna podjetja trenutno potrebujejo strokovnjake, ki bodo znali strankam razložiti pomen varnostnih elementov, ki prispevajo k višji stopnji varovanja in ceni za razliko od povprečnih sistemov varovanja oziroma sistemov, namenjenih za varovanje manj pomembnih objektov, kot so na primer stanovanja. Ker je takih strokovnjakov malo, o nakupu pa odločajo ekonomisti na podlagi skupnih podatkov, poslanih na razpise, se večina strank odloča za varnostne sisteme srednjega varnostnega razreda.

Pri varovanju ni mogoče daljše obdobje zavajati strank in storilcev. Storilci lahko naključno ugotovijo slabo varovano mesto, največkrat pa z daljšim opazovanjem in s pomočjo nezadovoljnih zaposlenih najdejo najlažjo in uspešno pot za svoj podvig. Podrobna pogodba med lastnikom ali uporabnikom varovanega objekta in ponudnikom varnostnih storitev je pomemben dokument, ki določa obseg, način varovanja in medsebojne obveznosti.

6 MEDIJI

Načini varovanja objektov brez preventive v obsegu, ki smo jo na tem področju poznali v preteklem obdobju, so pripeljali do znanih odmevnih presenečenj, ki so povzročila veliko materialno škodo in postala zanimivo branje v medijih, še posebej storilcem kaznivih dejanj.

Oškodovanci pogosto ne prijavijo vloma, rop, goljufije ali požara policiji zaradi zamudnega postopka prijave, rezultatov prejšnjih prijav in strahu, da bi pri njih policija odkrila še druge nepravilnosti.

Mediji zaradi interesa preiskave ne razpolagajo z vsemi podrobnostmi o načinih izvedbe kaznivih dejanj. Opisi inovativnih načinov izvedb posameznih kaznivih dejanj v medijih bi lahko navdušili manj izkušene storilce kaznivih dejanj, da bi izvedli ali izpopolnili svoje načine izvedbe kaznivih dejanj in bi jih zato še težje odkrili.

Razumljivo je, da se za vse preventivne napotke, ki jih zasledimo v medijih, bolj zanimajo storilci kaznivih dejanj, kot pa ljudje, ki še niso bili žrtve.

Zato je pomembno medsebojno seznanjanje ljudi v združenjih uporabnikov varovanja o načinih storitve kaznivih dejanj in o možnosti njihove preprečitve oziroma o možnosti zmanjšanja posledic kaznivih dejanj.

7 ZAVAROVALNICE

Zavarovalnice se v preteklem obdobju niso veliko ukvarjale s posameznimi rešitvami varovanja v podjetjih. V zavarovalno pogodbo so zavarovalni zastopniki zapisali območje varovanja podjetja in pogoje zavarovanja. Ob nastali škodi je zavarovalni zastopnik pregledal objekt, ocenil škodo in na podlagi pogodbe uredil izplačilo zavarovalnine. Ob ogledu je zavarovalni zastopnik ugotavljal tudi izpolnjevanje zavarovalne pogodbe. Odstopanja od pogodbe so vplivala na zmanjšanje izplačane zavarovalnine glede na obseg in pogoje zavarovanja, ki so jih namerno, iz neznanja ali iz malomarnosti obšli uporabniki zavarovanega podjetja.

Znanje in izkušnje na področju varovanja objektov bodo v naslednjem obdobju potrebovali zavarovalniški zastopniki, da bodo z nasveti in dodatnimi pogoji pri sklepanju zavarovanja preprečili škodo pri svojih zavarovancih, ne pa le izplačevali zavarovalnine ob nastali škodi v objektih.

V objektih, kjer je več možnih ogrožanj ter je tveganje zelo veliko, bo smiselno pred sklenitvijo pogodbe o zavarovanju predlagati zavarovancu, da sam izvede osnovno mehansko varovanje in ga glede na verjetnost izvedbe kaznivega dejanja dodatno opremi s sistemi za javljanje vloma ali ropa, z avtomatskim javljanjem in gašenjem požara ter video nadzornim sistemom z možno prepoznavo storilcev in prevoznih sredstev. Standardizacija sistemov varovanja po stopnji varovanja bo olajšala delo zavarovalniškimi zastopnikom.

Po vsaki škodi bi bilo smiselno pregledati mesto nastanka škode in zbrati ugotovitve, ki bi bile dostopne zavarovanim zastopnikom za pomoč pri novih primerih.

Slovensko zavarovalno združenje je letos posodobilo minimalne zahteve in priporočila za sklepanje vlomnih zavarovanj.

Pri sistemih varovanja je pomembno za kolikšen obseg varovanja objekta smo se odločili, kakšno stopnjo varovanja bomo uporabili in koliko časa bodo aktivne alarmne naprave.

8 TAJNOST SISTEMA VAROVANJA

Tajnost sistema varovanja je pomembna predvsem pri sistemih varovanja, ki ne pokrivajo vseh možnih oblik škodljivosti oziroma so starejše proizvodnje, kar omogoča tehnično razgledanim storilcem izvedbo kaznivega dejanja brez zaznave. Tako varovanih objektov je pri nas še sorazmerno veliko. Lastniki menijo, da, če je bilo varovanje do sedaj uspešno, bo zadostovalo tudi v prihodnje. **Spreminjanje lastništva podjetij brez sprememb varovanja, fluktuacija zaposlenih, nezadovoljni zaposleni pri uporabnikih in izvajalcih varovanja ter zavajanje strank, da bo nepopolno varovanje preprečilo nastanek škode in omogočilo prijetje storilcev, vpliva na varnost varovanih objektov.** Strokovna pomoč varnostnim managerjem in vodstvom podjetij je po moji oceni potrebna, da lahko optimalno varujejo svoje objekte.

8.1 Storilci kaznivih dejanj

Storilci kaznivih dejanj si pred vdorom ali napadom na objekt skušajo ogledati notranjost objekta kot obiskovalci oziroma stranke. Zanima jih razporeditev prostorov in opreme, organizacija dela in mesto ter količina denarja, tehnična oprema in pomembni podatki. Zavese preprečujejo pogled v varovani objekt iz okolice in so pomemben preventivni element, ki ga lahko uspešno nadomesti razporeditev notranje opreme, ki preprečuje pogled na denar, osebne podatke in način izklapljanja varovanja.

Na arhivskih posnetkih videonadzornega sistema varovanega objekta lahko prepoznamo storilca, ki je bil pred vdorom opazovalec v objektu, ob vdoru pa je bil zamaskiran oziroma je vdor izvršil po uničenju razsvetljave in bi bila prepoznava v času samega vdora nezanesljiva.

Ponudba varnostnih storitev je najbolj uspešna tam, kjer so posamezniki in podjetja že utrpela škodo zaradi kraje, vloma, požara, goljufije in podobno, zato je pomembno aktivnejše seznanjanje odgovornih oseb o nevarnostih, ki bi jih s pravočasnim varovanjem bistveno zmanjšali ali celo preprečili. Marsikateri lastniki stanovanj in hiš se v obdobju slabših varnostnih razmer na določenem področju odločijo za nakup alarmnih naprav od oseb, ki ponujajo alarmne naprave in mehansko zaščito od vrat do vrat. Med prodajalci in izvajalci so bili uspešni tudi storilci kaznivih dejanj. Lastniki so nepoznanim izvajalcem zaupali kaj želijo varovati in jim razkazali notranjost objektov. Cene njihovih storitev niso bile nižje od cen podjetij z licenco. Izvajalci sistemov varovanja imajo posebne izkaznice, ki jih prejmejo po opravljenem preizkusu znanja, nimajo kriminalne preteklosti in jih nadzira varnostno podjetje in policija.

V obdobju, ko ni vse idealno varovano, veliko vlogo odigrajo ljudje. Sodelavci, sosede in mimoidoči lahko dostikrat opozorijo na nevarnost in ob kaznivem dejanju posredujejo uporabne podatke za prijetje storilcev. Odnosi do ljudi v neposredni bližini varovanih objektov morajo biti dobri, da ljudje vedo za problematiko in z veseljem sodelujejo in pomagajo varnostnim službam, obratno pa tudi sami lahko pričakujejo pomoč.

9 ZDRUŽENJE VARNOSTNIH MANAGERJEV IN STROKOVNJAKOV

Združenje varnostnih managerjev in strokovnjakov, ki deluje že vrsto let in združuje vodje varnostnih služb in strokovnjake posameznih področij varovanja, omogoča spremljanje vseh

novosti in zanimivosti s področja varovanja. Običajno se težave pri varovanju ne pojavijo samo pri enem članu, zato sta izmenjava izkušenj in posredovanje znanja koristna za vse.

Menim, da je združenje varnostnih managerjev in strokovnjakov primerna oblika preventivnega strokovnega sodelovanja na področju varovanja, ki bi jo kazalo razširiti in povečati članstvo društva predvsem z varnostnimi managerji v podjetjih, zavarovalnimi strokovnjaki in preiskovalci.

10 VIRI

www.policija.si

www.mors.si

www.zrszv.si

www.zav-zdruzenje.si

www.sist.si